

Prešovský samosprávny kraj

Komisia územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia
zriadená pri Zastupiteľstve Prešovského samosprávneho kraja

ZÁPISNICA č. 18/2025

zo 18. zasadnutia Komisie územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia pri Zastupiteľstve PSK konaného dňa 17.03.2025 na Úrade PSK v malej zasadacej miestnosti na 1. poschodí

Zasadnutie sa uskutočnilo na základe pozvánky predsedu komisie územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia v malej zasadačke Úradu PSK s týmto programom:

1. Otvorenie
2. Voľba overovateľa zápisnice a uznesenia
3. Prehľad operatívnej činnosti oddelenia územného plánovania a životného prostredia v rámci preneseného výkonu štátnej správy za rok 2024
4. Informácia o realizovaných aktivitách projektu LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia
5. Návrh Koncepcie rozvoja cestovného ruchu v Prešovskom kraji na roky 2024 – 2030
6. Rôzne
7. Záver

1. Otvorenie

Predseda komisie PaedDr. Miroslav Benko, PhD., MBA, LL.M. privítal prítomných a otvoril 18. riadne zasadnutie komisie územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia. Na úvod sa ospravedlnil kvôli zmene pôvodného termínu (10.03.2025) z dôvodu konania mimoriadneho zastupiteľstva, ktorý kolidoval s termínom konania termínu komisie. P. predseda ospravedlnil neprítomných členov, konkrétne PhDr. Michala Babina, MBA, PhDr. Michala Kaliňáka, PhD., Bc. Milana Mazureka, Jána Fenčáka a Danielu Galandovú. Zvlášť privítal Mgr. Lenku Smetankovú, ktorá je poverená vedením odboru strategického rozvoja, namiesto p. PaedDr. Martiny Slivkovej, PhD., MBA, takže bude zastávať funkciu sekretára komisie.

Všetci prítomní boli oboznámení s programom, ktorý bol zaslaný všetkým členom elektronicky. Nikto z prítomných nemal k predloženému programu pripomienky.

Program 18. zasadnutia komisie územného plánovania, ochrany a tvorby ŽP bol jednomyselne schválený.

2. Voľba overovateľa zápisnice a uznesenia

Za overovateľa zápisnice a uznesenia bol zvolený p. Marek Rakoš.

3. Prehľad operatívnej činnosti oddelenia územného plánovania a životného prostredia v rámci preneseného výkonu štátnej správy za rok 2024

K predkladanému materiálu dostal slovo p. Kravec, ktorý priblížil činnosť oddelenia územného plánovania a životného prostredia v rámci kompetencií štátnej správy. V roku 2024 riešenie problematiky územného plánovania zabezpečovali 3 zamestnanci a riešenie problematiky životného prostredia 2 zamestnanci. Všetky vydané stanoviská sú pravidelne zverejňované na web stránke úradu PSK (<https://www.po-kraj.sk/sk/samosprava/urad/odbor-sr/dokumenty-oddelenia-up-zp/>). Celkový počet vydaných stanovísk počas sledovaného obdobia v kalendárnom roku 2024 tvoril **496 stanovísk**.

Diskusia

P. Benko položil otázku ohľadom personálneho zabezpečenia oddelenia na rok 2025, na ktorú odpovedal p. Kravec, že počet zamestnancov pre vydávanie stanovísk zostal nezmenený.

N á v r h n a u z n e s e n i e :

Komisia územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia pri Zastupiteľstve Prešovského samosprávneho kraja

b e r i e n a v e d o m i e

Prehľad operatívnej činnosti oddelenia územného plánovania a životného prostredia v rámci preneseného výkonu štátnej správy za rok 2024.

Návrh uznesenia bol jednomyselne schválený.

4. Informácia o realizovaných aktivitách projektu LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia

K tomuto bodu programu dostal slovo p. Lejko, ktorý pôsobí na úrade Prešovského samosprávneho kraja ako manažér kvality ovzdušia od roku 2021. Stručne predstavil už vykonané aktivity v rámci projektu – zúčastňovanie sa na školeniach, workshopoch a konferenciách, stretávanie so zástupcami miest a obcí ohľadom predstavenia projektu a nadviazania spolupráce. Na školách sú realizované prednášky ohľadom udržateľnej mobility a správnom vykurovaní v domácnostiach, s niektorými bola nadviazaná spolupráca a k niektorým sa stále vraciame a rozvíjame ďalšiu spoluprácu. Realizuje sa propagácia a osвета o kvalite ovzdušia, o zdrojoch znečisťovania ovzdušia, a pod., ďalej

poskytovanie aktuálnych informácií v oblasti ovzdušia na regionálnej a miestnej úrovni. Spolupracuje sa na vypracovaní Programu na zlepšenie kvality ovzdušia s Okresným úradom v sídle kraja, ako aj ďalšími subjektami v rámci vytvorených pracovných skupín a poradného výboru, kde sú navrhnuté pravidelné stretnutia s pomocou zálohovania údajov. Bolo vykonaných niekoľko demonštračných aktivít, ktoré boli zamerané na vykurovanie domácností. Novinkou sú odvysielané spoty „Udržateľná doprava a lepšie ovzdušie“ a „Čistejšie vykurovanie a lepšie ovzdušie“ na digitálnych obrazovkách v MHD a SAD a v čakárňach u lekárov v rámci Prešovského kraja. Počas trvania projektu bolo zrealizovaných v teréne 163 aktivít. P. Lejko upozornil na možnosť sledovať jednotlivé aktivity súvisiace s projektom, ktoré boli realizované v teréne na stránke www.populair.sk. Spomenul aj informačný panel o kvalite ovzdušia „Widget“ na základe meraní staníc SHMÚ podľa jednotlivých regiónov a tento informačný panel je možné umiestniť na webovú stránku obce, v čom je obrovská výhoda, pretože do 6 hodín od vydania smogovej výstrahy musí byť verejnosť informovaná viacerými spôsobmi o jej výskyte a obec môže týmto spôsobom omnoho rýchlejšie informovať svojich občanov spôsobom jej obvyklým aj v deň pracovného pokoja. Taktiež dal do pozornosti rozhlasové spoty (zvukové nahrávky) s informáciami o správnom kúrení, ktoré sú vhodné pre propagáciu v obecných rozhlasoch s rôznymi typmi na zlepšenie kvality ovzdušia pre svojich obyvateľov. Informačné materiály k projektu sú distribuované na akciách s rôznym zameraním v tlačenej podobe, no väčšinu z nich je možné stiahnuť zo stránky <https://www.populair.sk/sk/kategorie-dokumentov>, kde je rozdelenie aj pre rôzne vekové kategórie.

N á v r h n a u z n e s e n i e :

Komisia územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia pri Zastupiteľstve Prešovského samosprávneho kraja

b e r i e n a v e d o m i e

Informáciu o realizovaných aktivitách projektu LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia.

Návrh uznesenia bol schválený jednomyselne.

5. Návrh Koncepcie rozvoja cestovného ruchu v Prešovskom kraji na roky 2024 – 2030

P. Smetanková predstavila návrh Koncepcie rozvoja cestovného ruchu v Prešovskom kraji na roky 2024 – 2030 (ďalej len „Koncepcia“). Proces započal ešte v roku 2023 a veľmi intenzívne sa na ňom pracovalo v roku 2024. Na jeho vypracovaní spolupracovali interné kapacity Úradu PSK v spolupráci s vybranými externými odborníkmi. Prebehol proces pripomienkovania verejnosti, následne boli zapracované a vyhodnotené pripomienky, žiadna z pripomienok nebola v rozporovom konaní (zaslaných bolo 117 pripomienok). Materiál je v súlade so všetkými nadradenými dokumentami platnými na úrovni kraja ako je napr. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, Územný plán

kraja, Plán udržateľnej mobility a nižšie sektorové dokumenty. Aktuálne sa koncepcia nachádza vo fáze posudzovania vplyvov na životné prostredie. V januári 2025 bolo začaté zisťovacie konanie vypracovaním Oznámenia o strategickom dokumente „Koncepcia rozvoja cestovného ruchu v Prešovskom kraji na roky 2024 – 2030“. Predmetné oznámenie bolo zaslané na Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie ako príslušnému orgánu na úseku posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa § 5 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Na základe listu Okresného úradu Prešov, odboru starostlivosti o životné prostredie z 11.02.2025, je návrh koncepcie, podľa § 4 ods. 1 zákona predmetom posudzovania podľa zákona tzn. že podlieha povinnému hodnoteniu. Po ukončení povinného hodnotenia, vydaním záverečného stanoviska, bude koncepcia opätovne v konečnom znení schvaľovaná Zastupiteľstvom PSK.

P. Smetanková dala slovo p. Popperovi, ktorý je súčasťou tímu spracovateľov analytickej časti. Koncepcia je rozdelená na štyri hlavné časti a to analytická časť, strategická časť, implementačná a akčný plán. Tento dokument je postavený na kvalitnej analytickej časti, ktorá je doplnená o prehľadné tabuľky, grafy a mapy aj z dôvodu toho, že na oddelení sa snažia všetky získané údaje geopriestorovo vizualizovať. V rámci realizačných predpokladov sa venovali ubytovacím a stravovacím zariadeniam, cyklotrasám, turistickým trasám, kúpeľnej, ale aj vodnej rekreácii, lyžiarskym strediskám, ale aj cestnej, železničnej, leteckej, aj vodnej doprave. Získavali informácie týkajúce sa zamestnanosti v oblasti cestovného ruchu a venovali sa aj duálnemu vzdelávaniu v oblasti cestovného ruchu. Bola urobená analýza dopytu v oblasti zahraničných zdrojových trhov, v území boli realizované dotazníkové prieskumy, kde bola oslovená široká verejnosť s otázkami týkajúcimi ich pobytu a pod. Metodiky použité v analytickej časti obsahujú návrh novej regionalizácie cestového ruchu. Bol vytvorený návrh na vytvorenie nových destinácií a subdestinácií cestovného ruchu. Definovali sa destinácie cestovného ruchu, a to Tatry, Spiš, Šariš a Horný Zemplín a v rámci nich bolo identifikovaných 14 subdestinácií, ktoré majú spoločný ukazovateľ ako sú napríklad prírodné alebo kultúrne pamiatky alebo značka, ktorá už v regióne funguje. Každá kapitola analytickej časti obsahuje SWOT analýzu (silné, slabé stránky, príležitosti, ohrozenia) a v každej podkapitole bol identifikovaný Strom problémov (príčiny, problémy, následky). V analytickej časti boli využité všetky dostupné moderné prístupy a v rámci metodiky bola navrhnutá nová regionalizácia územia, multikriteriálna analýza obcí kraja, body záujmu (POI), zdrojové trhy a bol zrealizovaný zber spätnej väzby. Nástrojom využitým pri spracovaní koncepcie bola aplikácia na zber projektových zámerov a socioekonomických partnerov v území (RISK) a na vizualizáciu údajov bol využitý geoportál. Boli nastavené procesy ako je kompetenčná matica, čiže kto a za čo je v území zodpovedný v oblasti cestovného ruchu a s aktérmi cestovného ruchu bol nastavený dátový model, v ktorom je nastavený systematický zber údajov o návštevnosti, zamestnancoch a počte podujatí. Všetky silné a slabé stránky a problémy rieši Strategická časť dokumentu. Cieľom celého procesu nebude len vypracovanie koncepcie cestovného ruchu Prešovského samosprávneho kraja, ale nastavenie udržateľných procesov lepšieho manažmentu a strategického plánovania cestovného ruchu v kraji.

P. Smetanková dostala opäť slovo, aby vysvetlila čo je obsahom strategickej časti koncepcie. Hlavnou víziou je, že Prešovský kraj bude v roku 2030 vitálnym a unikátnym regiónom, rozvíjajúcim sa na princípoch trvalej udržateľnosti ako vyhl'adávaná, moderná a udržateľná destinácia. Globálnym

cieľom je zvýšenie vitality a atraktivity Prešovského kraja, ktorý bude postavený na princípoch udržateľnosti, kvality a budovania odolnosti prostredníctvom účinnejšieho využívania dostupného potenciálu, cielenou podporou a moderným systémom riadenia, spolupráce a komunikácie. Strategickým cieľom dokumentu je:

- Zvýšiť intenzitu využitia predpokladov a potenciálu ponuky cestovného ruchu Prešovského kraja,
- Vytvoriť stabilné podmienky pre destinačnú spoluprácu a zvýšiť efektivitu destinačného manažmentu Prešovského kraja,
- Dosiahnuť maximálnu efektivitu marketingu a vnímania značky Prešovského kraja ako celku,
- Zaviesť nástroje hodnotenia cestovného ruchu ako hospodárskej politiky kraja.

V koncepcii boli zadefinované zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva - ide o kľúčové regulatívy rozvoja územia, ktoré sú koordinované PSK. Tieto zásady musia byť naprieč každou iniciatívou uvedenou v koncepcii rozvoja cestovného ruchu rešpektované a uplatňované s cieľom ochrany a rozumného využívania územia a jeho zdrojov a taktiež s dôrazom na trvalo udržateľné princípy rozvoja cestovného ruchu v Prešovskom kraji. Udržateľnosť cestovného ruchu v kontexte ochrany jednotlivých zložiek prírodného prostredia, zvlášť v národných parkoch a CHKO spočíva v nasledovnom: : uplatňovanie princípov ochrany ovzdušia, vody, pôdy, flóry a fauny, uplatňovanie hierarchie princípov odpadového hospodárstva, uplatňovanie opatrení na zmiernenie a prispôsobenie sa zmene klímy, uplatňovanie princípov uhlíkovej neutrality, podpora budovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry, podpora biologickej a krajinskej biodiverzity.

Z aktivít súvisiacimi s ochranou ŽP boli dané do pozornosti najmä:

Podpora ochrany a rozvoja prírodného bohatstva a kultúrneho hmotného i nehmotného dedičstva kraja a pod.

Zabezpečiť udržateľný rozvoj prírodných lokalít, sprístupniť prírodné zaujímavosti pre rozvoj cestovného ruchu, UNESCO pamiatky (aj prírodné).

Prioritné typy turizmu, ktoré chce koncepcia rozvíjať je ekoturizmus, prírodný cestovný ruch, *slow* turizmus (Poloniny), prírodný wellnes (lokality Horného Zemplína, Domaša a i.) a na druhej strane je nutné vysporiadať sa s *overturizmom* typickým pre región Spiša a Vysokých Tatier a ďalších a rozvoj novej témy a to geoturistiky (Slanské vrchy, Čergov, ...).

Koncepcia rieši aj ďalšie témy ako je téma dopravy, ktorá je postavená na ekologických pilieroch, téma logistiky turistov aj pomocou SMART nástrojov z lokalít zasiahnutých *overturizmom* a ďalšie. Dôležitou témou je aj propagácia certifikácie poskytovateľov jednotlivých služieb cestovného ruchu (ubytovanie, stravovanie,...), o ekologickej prevádzke týchto zariadení. Značky ako svetový trend

v značkách EKOTURIZMUS, Globálny udržateľný turizmus u prevádzok, ktoré zachovávajú tieto princípy udržateľného turizmu.

Diskusia

P. Didik dal otázku ohľadom sociálneho podnikania v Prešovskom kraji a jeho prepojenie na cestovný ruch (odpoveď na túto otázku pripravil p. Popper po zasadnutí komisie a je súčasťou e-mailovej správy).

P. Hudáček dal otázku týkajúcu sa certifikácie podnikov, ako by prebiehala a ako by sa udeľovala?

P. Smetanková vysvetlila, že medzinárodné certifikačné schémy, ktoré sa používajú, majú svoj systém certifikovania, sú to existujúce značky. Ako príklad bol uvedený certifikát „Vitajte cyklisti“, kde ide o ubytovacie zariadenie, ktoré má vybavenie na servis bicyklov a vytvára zázemie pre cyklistov, z toho dôvodu môže vystupovať ako zariadenie so spomenutým certifikátom. Získaním certifikátu sa zariadeniu otvárajú nové možnosti propagácie doma aj v zahraničí. Existujú aj ďalšie certifikácie a to napríklad ako zariadenie hospodári s vodou, akú zanecháva uhlíkovú stopu, nakladanie s odpadom a pod.

Do diskusie sa zapojil p. Rakoš, p. Didik a p. Janiga, kde sa dopytovali na spôsob označovania podnikov, kto to robí, či to prebieha formou bodovania, či to podnikom nezvýši náklady alebo kto overí, či po získaní certifikátu sa nezníži úroveň poskytovania certifikovaných služieb.

P. Smetanková vysvetlila, že tento konkrétny spomenutý certifikát je vydávaný nadáciou Ekopolis, certifikáty sa získavajú po splnení všetkých potrebných kritérií a v prostredí Slovenska dôjde po 1 - 2 rokoch k precertifikovaniu. P. Rakoš dal doplňujúcu otázku ohľadom medzinárodnej spolupráce a prepojení PSK s okolitými regiónmi, na ktorú p. Smetanková reagovala, že jedným z partnerov je Pardubický kraj, kde sa otvorila spolupráca ohľadom *overturizmu* a ďalšie krajiny napr. Poľsko, Sardínia, Francúzsko.

P. Benko sa do diskusie zapojil otázkou ohľadom návštevnosti vybraných 4 destinácií a jej porovnanie s minulými rokmi. P. Smetanková upozornila na najnovšiu tlačovú správu, ktorá je zverejnená na webovom sídle kraja a venuje sa práve tejto téme. Zvyšovaniu návštevnosti pomáha aj iniciatíva *Catching-up*, ktorej je PSK súčasťou. Znovuotvorenie Múzea Andyho Warhola bude jednou z atraktivít turizmu.

N á v r h n a u z n e s e n i e :

Komisia územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia pri Zastupiteľstve Prešovského samosprávneho kraja

o d p o r ú č a Z a s t u p i t e ľ s t v u P S K s c h v á ľ i ť

návrh Koncepce rozvoja cestovného ruchu v Prešovskom kraji na roky 2024 – 2030.

Návrh uznesenia bol schválený jednomyseľne.

6. Rôzne

Predseda komisie informoval, že na najbližšie zasadnutie komisie, ktoré sa bude konať v apríli, budú dohodnuté bližšie informácie týkajúce sa júnového výjazdového zasadnutia komisie.

7. Záver

Predseda komisie poďakoval prítomným za účasť na 18. riadnom zasadnutí komisie a ukončil zasadnutie.

PaedDr. Miroslav Benko, PhD., MBA, LL.M., predseda komisie

Marek Rakoš, overovateľ

Mgr. Lenka Smetanková, sekretár

Zapísala: Ing. Martina Kačurová